

Platform voor Socialisme en Antimilitarisme

DOCUMENTATIECENTRAAL
NEDERLANDSE TALEN
PASTOOR

BEGINSELVERKLARING

Hoewel de wereldbevolking heugstijgend snel groeit, maken de ontwikkelingen op technologisch en wetenschappelijk gebied een redelijk bestaan voor alle mensen mogelijk. Desondanks gaat het niet goed in de wereld. Enerzijds is er de massale, kapitalen verslindende en groeiende bewapening. Groeiend, zowel in omvang als in verfijning van de op massamoord gerichte wapentechnologie. Niet alleen in het Westelijke kamp en in het Oostblok; ook in het ongebonden deel van de wereld. Wanneer daarmee niet radicaal wordt gebroken, staan de wereldoorlogen te wachten die alle voorgaande ver in de schaduw stellen en mogelijk zelfs tot de ondergang van de mensheid als zodanig zullen leiden.

Anderzijds is er de massale ellende van hen die hongeren, onder het bestaanminimum leven, verstoken zijn van elementaire zaken als kleding, huisvesting, gezondheid, veiligheid en niet te vergeten vrijheid, en daardoor verstoken zijn van menselijke waardigheid.

Daartegenover staan, ook in de arme landen van de Derde Wereld, groepen die in welde baden en macht hebben. En ook in het relatief rijke deel van de wereld groeit de tegenstelling tussen de machtige welvarenden enerzijds en de kansloze, uitgebuite armen anderzijds. Het is dan ook een vertekening van de werkelijkheid om de tegenstellingen te beschrijven in de termen van nationale staten. Het gaat om verschillen in belangen en in waarden, die dwars door de nationale grenzen heen lopen; het gaat om klassen tegenstellingen. Er moet daarom afgerekend worden met de fictie van de nationale eenheid (of van de regionale eenheid). Die fictie ligt ten grondslag aan het militarisme, dat feitelijk de functie heeft om — ten behoeve van de bovenlaag — de ongelijkheidsmaatschappijen in stand te houden. Strijd voor de bevrijding van de ontrechte massa's houdt dan ook strijd tegen de militaire apparaten in.

Nog altijd, ja zelfs meer dan ooit, ligt de oplossing in het socialisme, dat wil zeggen in een maatschappij, waarin iedereen een gelijkwaardige plaats heeft in de economie. Dat betekent de vergemeenschappelijking van het bezit en van het beheer van de produktiemiddelen. Het particuliere eigendom daarvan in het kapitalisme houdt uiteraard grote maatschappelijke ongelijkheid in. Bovendien is het nauw verbonden met oorlog en oorlogsvorbereiding.

Maar vooral is het zeer ondemocratisch. In de kleine kring van de machthebbers in het bedrijfsleven worden achter gesloten deuren beslissingen genomen, die bepalend kunnen zijn voor rijkdom en armoede, voor leven en dood van allen. Die machthebbers zijn lang niet altijd de bezitters, maar zij ontfanen hun positie aan het feit dat de eigenaars particulieren zijn. De toenemende spreiding van het aandelenbezit over vele kleine aandeelhouders

verandert daaraan niets. In deze kapitalistische economie worden de beslissingen bepaald door het belang van de onderneming, door de winstverwachting en niet door de maatschappelijke behoeften.

In de socialistische economie bepalen de mensen zelf (in plaatselijke, regionale, nationale of wereldwijde verbanden) over wat, hoeveel, hoe, waar en wanneer er geproduceerd wordt.

Het is dus niet voldoende om de particuliere bezitters te onteigenen. Het socialisme gaat uit van volledige openheid en openbaarheid, van democratische besluitvorming; dus van de bewuste participatie en inzet van alle betrokkenen.

Om dit te bereiken is vergaande territoriale decentralisatie van de economie een voorwaarde. Dat is heel wat anders dan toegeven aan de, hier en daar bestaande, nogal modieuze neiging tot kleinschaligheid tot elke prijs. Wie zich in klein verband als economisch zelfstandige eenheid isoleert van de rest van de maatschappij, realiseren zich niet dat veel essentiële voorzieningen nu eenmaal grootschalig van aard zijn. Medische, sociale, educatieve, verkeerstechnische voorzieningen van niveau berusten op vergaande specialisatie en arbeidsdeling. Besluiten over dit soort zaken moeten op meer centraal niveau genomen worden. Op dat niveau kan er geen sprake zijn van directe democratie en moet men zich dus behelpen met de minder volmaakte vertegenwoordigende democratie.

Het socialisme is geen wondermiddel tegen alle maatschappelijke kwalen. Maar zonder socialisme zullen de alles overheersende problemen van oorlog en vrede, van ongelijkheid op wereldschaal en van ongelijkheid binnen de eigen maatschappij zeker niet opgelost worden.

Ook de buitengewoon gevaarlijke verslechtering van het milieu kan pas echt een halt worden toegeroepen, wanneer de mensen zelf beslissen over de economie en bewust de gevaren van nieuwe ontwikkelingen kunnen afwegen tegen de voordelen ervan.

Nog minder vanzelfsprekend zal het socialisme automatisch een eind maken aan de discriminatie van vrouwen en van minderheden. Daarvoor is ook nodig een besef van gelijkwaardigheid van alle medemensen; los van huidskleur, sexe en gaardheid, al zal het verdwijnen van economische afhankelijkheidsrelaties het klimaat daarvoor zeker verbeteren.

De aard van het militaire apparaat houdt in, dat openheid en openbaarheid er vreemd aan zijn, en dat dus democratische controle er evenzeer ontbreekt als bij het particuliere bedrijfsleven. Dit geldt in het bijzonder voor de in uiterste geheimhouding opererende militaire inlichtingendiensten. Anonieme belangengroepen kunnen daardoor ongemerkt oorlogsvorbereiding en oorlog

BIBLIOTHEEK RU GRONINGEN

2774 6532

beslissend beïnvloeden. Onder andere op deze wijze vervult het militaire apparaat en dus het staatsapparaat de rol van handhaver van de status quo. Dat uit zich vooral in het gebruik van het leger tegen binnenlands verzet en in het kader van de neokoloniale uitbuiting van de massa's in de Derde Wereld.

Een socialistische omwenteling zal dan ook een einde moeten maken aan de nationale staat, althans in zijn huidige strenge vorm. Socialisme is per definitie internationalistisch.

De weg naar het socialisme zal lang en moeilijk zijn. Zeker niet onmogelijk, want welbegrepen eigenbelang kan de mensen doen beseffen dat oorlog en vernietiging moeten worden uitgebannen en dat het handhaven van schrijnende ongelijkheden dat uitbannen onmogelijk maakt. Wel is het nodig dat men massaal tot dat besef komt.

Het is in de strijd voor het socialisme goed denkbaar om gebruik te maken van de bestaande mogelijkheden die de parlementaire democratie in kapitalistische landen biedt. Niet door de illusie te koesteren dat men langs parlementaire weg de maatschappij revolutionair kan veranderen. Dit zal tot niets anders leiden dan tot medebeheer van het kapitalisme, tot het hanteren van lapmiddelen, tot korte termijndenken.

Wel door de parlementaire organen als platform te ge-

bruiken voor het uitdragen van de analyse van de huidige situatie en van de socialistische toekomstvisie. De veranderingen waar het om gaat zullen echter in de maatschappij zelf moeten plaatsvinden door het verzet van onderop, in allerlei vormen, tegen machts- en bezitsposities van enkelingen.

Een revolutionair-socialistische partij kan daarbij een wezenlijke functie vervullen door het initiëren, het stimuleren en vooral het bundelen en het ideologiseren van het verzet dat zich immers dikwijls specialiseert op één bepaald terrein.

Van socialisten mag worden verwacht dat zij zich bewust zijn van hun persoonlijke verantwoordelijkheid. Wie de moeilijke socialistische maatschappij wil voorbereiden moet daaruit consequenties trekken voor de manier waarop hij/zij bijdraagt aan de strijd tegen het kapitalisme. Met name kan men daarbij niet uitgaan van het middel van het georganiseerde geweld, omdat daardoor de doelen van de strijd geperverteerd en verminkt zullen worden.

Wie uit is op een maatschappij waarin de menselijke waardigheid centraal staat, waarin iedereen zich, binnen een sociale context, vrij zal kunnen ontplooiën, zal ook in de aanloopfase moeten uitgaan van goede menselijke verhoudingen. Dit alles in het besef dat de wereld socialistisch zal zijn, of niet zal zijn.

Platform voor Socialisme en Antimilitarisme

Secretariaat: Bas van der Plas,
Parklaan 27, 5211 JL Den Bosch.
tel. 073 - 143 767.

Girorekening
nummer 47 81 650 (Postbank)
t.n.v. Henk Boon/platform
voor socialisme te Culemborg.

2000 0600